

EFRR-VII.432.7.18.2024

DECYZJA NR 79/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 12 lutego 2025 roku

**w sprawie zwrotu dofinansowania wykorzystanego z naruszeniem procedur wraz z odsetkami
w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych**

Na podstawie: art. 60 pkt 6, art. 61 ust.1 pkt 2 lit. a, art. 67 ust.1 oraz art. 207 ust.1 pkt 2 i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), art. 6 i art. 9 ust. 1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.)

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego – Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Grzegorz Socha

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Marek Bogusławski

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Anita Koniusz

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Andrzej Prus

orzeka

- 1) określa, przypadającą do zwrotu kwotę środków z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, (zwanego dalej: „*EFRR*”) w wysokości, z tytułu zwrotu dofinansowania przekazanego na podstawie umowy nr RPSW.....00-26-...../19-00 dofinansowanie Projektu

- nr RPSW.....00-26-.../19 wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 1, nalicza się od kwoty *EFRR* rozliczonej i przekazanej wnioskiem o płatność nr RPSW.....00-26-.../19-010 w wysokości:/100), od dnia przekazania ww. środków *EFRR* tj. od dnia 26 października 2022 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego *Beneficjenta*),
- 3) określa, że zwrot następuje poprzez wpłatę należności, o której mowa w pkt 1, wraz z odsetkami, o których mowa w pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, na rachunek bankowy *Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach* wskazany w uzasadnieniu decyzji.

Uzasadnienie

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, (zwana dalej „*IZ*”, „*Instytucja Zarządzająca*” lub „*Organ*”), ogłosił w dniu 8 maja 2019 roku nabór nr RPSW.....00-IZ.00-26-.../19 wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Działania pn. „*Infrastruktura zdrowotna i społeczna*” (PI 9a) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Nabór wniosków o dofinansowanie ustalono na okres 10 czerwca 2019 roku do 25 czerwca 2019 roku.

W ramach konkursu wsparcie kierowane było do regionalnych podmiotów leczniczych w zakresie przeprowadzenia robót budowlanych i/lub doposażenia ich w sprzęt medyczny związany z udzielaniem szpitalnych świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie ginekologii i/lub położnictwa.

Powyższe wsparcie dotyczy:

- a) oddziałów szpitalnych o charakterze zabiegowym udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii i/lub położnictwa (kod: 4450, 4452, 4456*1);
- b) pracowni diagnostycznych i innych komórek organizacyjnych, które współpracują przy udzielaniu szpitalnych świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie ginekologii i/lub położnictwa oraz działają w strukturze organizacyjnej podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń zdrowotnych z zakresu objętego wsparciem (tylko jako element projektu);

c) rozwiązań w zakresie ICT (oprogramowanie, sprzęt) w zakresie w jakim rozwiązania te nie są związane z realizacją działań wskazanych w Narzędziu 26 Policy Paper – upowszechnianie wymiany elektronicznej dokumentacji medycznej oraz Narzędziu 27 Policy Paper – upowszechnienie wykorzystania telemedycyny (tylko jako element projektu).

Szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie naboru nr RPSW....00-IZ.00-26-.../19, dostępnym na stronie internetowej *Instytucji Zarządzającej* tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl, a także w siedzibie *Instytucji Zarządzającej*. Przedmiotowy regulamin stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu o naborze. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z załączonymi do powyższego Regulaminu dokumentami, zamieszczonymi na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodził m.in.:

- „Wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,
- „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,
- „Wzór karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPOWŚ 2014-2020”,
- „Wzór Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Ponadto, każdy wnioskodawca zgodnie z § 5 niniejszego Regulaminu zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, opracowanym przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju i zamieszczonym na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl.

W § 6 Regulaminu wskazano, iż ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, umową o dofinansowanie i Wytycznymi oraz innymi dokumentami, do których stosowania beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie. Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest

przewodzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta umową o dofinansowanie oraz wynikających z przepisów prawa.

W części 6.2 pkt 3 ww. Wytycznych z dnia 19 lipca 2017 roku obowiązujących do 8 września 2019 roku (tj. na dzień składania wniosku o dofinansowanie) wskazano, wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- a) „jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego, w tym przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej, jeśli mają zastosowanie,
- d) został uwzględniony w budżecie projektu ... lub w przypadku projektów finansowanych z FS i EFRR – w zakresie rzeczowym projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie,
- e) został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie.
- f) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
- g) został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.”

W części 5.3 pkt 5 ww. Wytycznych wskazano, że stwierdzenie naruszenia trwałości oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych , (...) .

W części 5.3 pkt 6 ww. Wytycznych wskazano, naruszenie zasady trwałości następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- a) zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją relokowano poza obszar wsparcia PO,
- b) nastąpiła zmiana własności elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści,
- c) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWS 2014-2020”) we wzorze Umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, (zwanej dalej: „ustawą wdrożeniową”).

Ponadto, w wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze Umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), (zwanego dalej: „rozporządzenie nr 1303/2013”).

Ponadto, w ww. wzorze umowy o dofinansowanie projektu w § 1 ust. 4 zamieszczono definicję pojęcia wytycznych.

W § 1 ust. 6 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję pojęcia „projektu”.

W § 1 ust. 8 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję wydatków kwalifikowalnych.

W § 1 ust. 10 ww. wzoru umowy o dofinansowanie zawarto definicję wniosku o dofinansowanie.

W § 1 ust. 11 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję umowy.

W § 1 ust. 35 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję okresu trwałości projektu .

W § 1 ust. 41 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję nieprawidłowości.

W § 1 ust. 42 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję korekty finansowej.

Ponadto, w § 3 ust. 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek *Beneficjenta* polegający na jego zobowiązaniu „do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego

trwałości”. W § 17 wzoru umowy przytoczono z Wytycznych zapisy odnoszące się do trwałości projektu.

W dalszej części ww. wzoru umowy wskazano w § 10, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że *Beneficjent* wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, *Beneficjent* zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek *Beneficjenta*, na zasadach określonych w *u.f.p.*”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez *Beneficjenta* to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Do przedmiotowego naboru wniosków przystąpił ..., zwany dalej „*Beneficjentem*” lub „*Stroną*”, składając w dniu ... roku wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „...” na wnioskowaną kwotę dofinansowania w wysokości: zł.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie w pkt XVI-Oświadczenia Wnioskodawcy *Beneficjent* złożył m.in. oświadczenie: że jest świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 (...). Ponadto, w załączniku nr 41 do wniosku o dofinansowanie oświadczył, iż w ciągu 5 lat liczonych od płatności końcowej na rzecz beneficjenta zagwarantowana zostanie ciągłość świadczenia usług w ramach umowy z dysponentem środków publicznych w zakresie realizacji przedmiotowej inwestycji.

W dokumentacji projektowej, stanowiącej integralny załącznik do ww. wniosku o dofinansowanie, w Studium Wykonalności inwestycji wraz z aneksami do tego studium szczegółowo zdefiniowano cele projektu, którym miała być poprawa bezpieczeństwa oraz jakości świadczeń udzielanych w zakresie ginekologii i położnictwa w powiecie staszowskim. Wymienione cele wynikają bezpośrednio z zdiagnozowanych potrzeb społecznych i gospodarczych mieszkańców i szpitala. W ramach inwestycji planowano zakup sprzętu medycznego:

1. Wyposażenie Sali cięć cesarskich: Stół operacyjny 1 szt., Lampa operacyjna 1 szt., Stanowisko do resuscytacji noworodka 1 szt., Stanowisko anestezjologiczne do sali operacyjnej 1 szt.

2. Wyposażenie pokoju przygotowawczego: Łóżko pacjenta z szafką przyłóżkową 1 szt., Kozetka 1 szt. Aparat KTG 1 szt.
3. Wyposażenie Sali porodów rodzinnych: Łóżko porodowe, szafka przyłóżkowa, aparat KTG wodoszczelny po 1 szt.
4. Wyposażenie aneksu pielęgniarki i noworodka: Stanowisko do resuscytacji noworodka 1 szt. Aparat KTG 1 szt. Łóżka porodowe 2 szt., Ssak 1 szt., Lampa bezcieniowa jezdna 2 szt.
5. Wyposażenie Sali położnic i noworodka: Stanowisko dla noworodka – zakup nowego sprzętu 1 szt., Łóżko pacjentki i szafka przyłóżkowa – zakup nowego sprzętu 1 szt.

W dokumentacji aplikacyjnej *Beneficjent* wskazał, że odpowiedzialność za trwałość niniejszego projektu przez okres, co najmniej 5 lat od daty zakończenia jego realizacji zgodnie z postanowieniami rozporządzenia nr 1303/2013 spoczywać będzie na *Wnioskodawcy* – ... *Beneficjent* zapewnił, że trwałość projektu będzie zapewniona przez osoby obecnie zatrudnione w jednostce, posiadające wystarczające kwalifikacje do sprawnego i efektywnego kierowania projektem zarówno w trakcie realizacji jak i utrzymania celów projektu. Status prawny i organizacyjny *Beneficjenta* daje gwarancje prawne, finansowe i organizacyjne na wykonalność instytucjonalną projektu i minimalizują ryzyko niepowodzenia czy utraty kontroli nad projektem. *Beneficjent* wskazał, że wszystkie ww. wymienione czynniki instytucjonalne, techniczne i kadrowe są silną podstawą trwałości projektu w długim horyzoncie czasowym.

W wyniku przeprowadzonej oceny formalnej i merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie z załącznikami, (zwany dalej: „*Projektem*”), został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania RPOWŚ na lata 2014-2020, następstwem czego było zawarcie w dniu 14 października 2019 roku Umowy nr RPSW.....00-26-..../19-00 o dofinansowanie Projektu nr RPSW.....00-26-..../19 pn.: „....” (zwana dalej: „*Umową o dofinansowanie*”) na kwotę dofinansowania ze środków *EFRR* w łącznej wysokości zł. *Beneficjent* zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej Umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W niniejszej Umowie o dofinansowanie znalazły się wszystkie wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze, stanowiącym załącznik do ww. Regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie.

W związku z czym *Beneficjent* podpisując ww. *Umowę o dofinansowanie* został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji *Projektu* z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa

unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych oraz zgodnie z procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie, zgodnie z treścią § 22 ust.1 *Umowy o dofinansowanie Beneficjent* zobowiązany był do realizacji *Projektu* zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a w przypadku dokonywania zmian w *Projekcie* w trakcie jego realizacji *Beneficjent* zobowiązany był do zgłaszania tych zmian przed ich wprowadzeniem do *Instytucji Zarządzającej* celem uzyskania akceptacji.

Beneficjent w 2021 roku zawniósł o zmianę wartości docelowej wskaźnika realizacji Projektu „Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi” z pierwotnie przyjętej wartości 548 osoby na 400 osób, argumentując wnioskowaną zmianę spadkiem liczby porodów rok do roku. *Instytucja Zarządzająca* wyraziła zgodę na wprowadzenie wnioskowanych zmian.

Następnie w 2023 roku zawniósł o wyzerowanie wskaźników „Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa)” w tym „Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) - kobiety” z wartości docelowej 2, wskazując jednocześnie, że wniosek o dokonanie zmian oparty jest na tych samych okolicznościach czyli spadkiem liczby porodów rok do roku, co wpływa na zmniejszenie ilości niezbędnego personelu. Ponadto *Beneficjent* wskazał, że wniosek o zmianę jest tym bardziej zasadny gdyż jest jednym z podmiotów, które po wprowadzeniu od dnia 1 lipca 2022 roku zmiany formy finansowania skutków ustawy z dnia 8 czerwca 2017 roku o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, nie osiągnęły określonego na minimalnym poziomie 16 % wzrostu wartości umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Dla takich podmiotów w specjalnym raporcie zaleciła monitorowanie sytuacji ekonomiczno – finansowej w aspekcie poprawy kondycji finansowej w oparciu o analizę wskaźnikową, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników obłożenia łóżek i efektywności wykorzystania personelu w tych podmiotach. W nawiązaniu do ww. wniosku *Beneficjent* w dniu 14 czerwca 2023 roku oświadczył, iż odstąpienie od utrzymania ww. wskaźników dotyczących zatrudnienia nie wiąże się z zaprzestaniem prowadzenia działalności objętej projektem (... udziela świadczeń zdrowotnych).

Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę na wnioskowaną zmianę.

Z dokumentów zebranych w sprawie wynika, że od kwietnia 2024 roku do października 2024 roku *Beneficjent* informował *Instytucję Zarządzającą* o składaniu wniosków do o wydanie zgody na czasowe zawieszenie działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego oraz oddziału

położniczo - ginekologicznego od 22 kwietnia 2024 na 3 miesiące oraz od 23 lipca 2024 roku na 3 miesiące z powodu braków kadrowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie objętych wnioskiem oddziałów. Informował również o składaniu odwołań od decyzji odmawiających wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej ww. oddziałów. Ponadto, przedłożył do *Instytucji Zarządzającej* decyzje z dnia 25 kwietnia 2024 roku oraz 5 sierpnia 2024 roku o odmowie wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej ww. oddziałów. Z dokumentu wynika, że ... wydając decyzje miał na uwadze opinie który wskazał, iż analiza Oddziału dotycząca potencjału wykonawczego, na bazie umowy zawartej przez Szpital z NFZ, nie wskazuje jednoznacznie na niespełnianie wymogów rozporządzenia koszykowego (rozporządzenie MZ w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego, t.j. Dz. U. z 2023 r.poz. 870 ze zm.) do realizacji świadczeń z zakresu położnictwa i ginekologii w zakresie personelu. Ponadto w dokumencie tym wskazano, że mając na uwadze zaprzestanie działalności w ww. zakresach jednocześnie w oraz wstrzymanie przyjęć pacjentów w, udzielanie świadczeń w zakresie ginekologii, położnictwa i neonatologii na południu województwa nie byłoby odpowiednio zabezpieczone.

Jednocześnie, w piśmie z dnia 9 maja 2024 roku znak: poinformował *Instytucję Zarządzającą* o wstrzymaniu przyjęć do od dnia 22 kwietnia 2024 roku. W kolejnych pismach *Beneficjent* wskazywał, że dokłada wszelkich starań aby zakończyć okres zawieszenia działalności. W celu zabezpieczenia dyżurów na rozważana była możliwość łączenia całodobowej opieki lekarskiej oddziału pediatrycznego i neonatologicznego, jednak ze względu na ograniczoną liczbę pediatrów nie jest w stanie zabezpieczyć obu zakresów. Podejmowane były rozmowy w temacie łączenia dyżurów, jednak lekarze nie wyrazili na to zgody. *Beneficjent* wskazał również, że od 2022 roku prowadzi rekrutacje na stanowisko Kierownika oddziału ginekologiczno- położniczego oraz lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii, pediatrii, neonatologii. Od tego czasu systematyczne na stronie internetowej szpitala oraz m.in. w, prasie medycznej ogłaszane są konkursy na udzielanie świadczeń zdrowotnych w ww. zakresie. *Beneficjent* wskazał, że na zamieszczone ogłoszenia w 2022 roku odpowiedziało 2 lekarzy specjalistów w dziedzinie położnictwa i ginekologii, którzy zostali zatrudnieni na stanowisku oraz lekarz specjalista położnictwa i ginekologii. Z przyczyn niezależnych od szpitala współpraca z lekarzem specjalistą zakończyła się 31 maja 2023 roku, a 31 lipca 2023 roku odszedł Kierownik oddziału. Zatrudniony był jeszcze lekarz specjalista I stopnia w zakresie pediatrii, który zrezygnował 30 kwietnia 2024 roku. W 2023 roku został zatrudniony lekarz na stanowisku specjalisty w oddziale położniczo ginekologicznym.

Beneficjent wskazał, że zainteresowanie pracą jest niewielkie jednakże podejmuje działania aby pozyskać odpowiednich lekarzy specjalistów, natomiast wznowienie działalności oddziałów bez odpowiedniej kadry lekarskiej to narażanie pacjentek na ryzyko i niebezpieczeństwo.

Instytucja Zarządzająca zgodnie z postanowieniami art. 23 ust.1 ustawy wdrożeniowej oraz § 14 Umowy o dofinansowanie, przeprowadziła kontrolę doraźną w okresie trwałości projektu w dniu 19 września 2024 roku w miejscu realizacji inwestycji oraz na dostarczonej przez *Beneficjenta* dokumentacji do dnia 1 października 2024 roku. Okres czasu objęty kontrolą: od dnia 2 marca 2020 roku do dnia 19 września 2024 roku.

Na podstawie przeprowadzonych przez *Zespół Kontrolujący* czynności sprawdzających, *Instytucja Zarządzająca* potwierdziła, że w okresie od dnia 26 października 2022 r. (data wypłaty ostatniej transzy środków UE) do dnia 21 kwietnia 2024 r. (dzień przed datą czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450]) zachowany został cel i założenia przedmiotowego projektu w okresie jego trwałości, gdyż:

- a) *Beneficjent* kontynuował działalność związaną z projektem nr RPSW....00-26-.../19 pn. „.....”.
- b) Zakupione w ramach realizacji projektu środki trwałe, stanowią własność *Beneficjenta* i ujęte są w ewidencji środków trwałych.
- c) Zakupiony sprzęt znajduje się w miejscu realizacji projektu co potwierdza dokumentacja fotograficzna oraz przeprowadzone oględziny zakończone spisaniem protokołem, który został podpisany przez *Zespół Kontrolujący* oraz przedstawiciela *Beneficjenta*.
- d) Projektem po zakończeniu okresu realizacji zarządza Pan
- e) *Beneficjent* przedłożył za pomocą systemu informatycznego SL2014 sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu za pierwszy rok.

Beneficjent w okresie trwałości tj. od dnia 22 kwietnia 2024 roku (dzień czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450]) do dnia przeprowadzenia kontroli doraźnej tj. 19 września 2024 r. nie realizuje zapisów umowy o dofinansowanie dotyczących zachowania trwałości projektu, a zmodernizowany blok porodowy w wraz z zakupionym sprzętem i wyposażeniem w ramach projektu nie jest wykorzystywany zgodnie z założonym celem projektu jakim było objęcie ludności ulepszonymi usługami zdrowotnymi.

Beneficjent zawierając w dniu r. *Umowę o dofinansowanie* projektu zobowiązał się do realizacji *Projektu* zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego, krajowego, a także procedur w

ramach Programu oraz w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów w trakcie realizacji projektu oraz w okresie jego trwałości. Zasady trwałości projektu zawarto w § 17 ust 1 umowy, w którym wskazano, że *Beneficjent* jest zobowiązany do zachowania trwałości projektu, zgodnie z art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia nr 1303/2013, w okresie 5 lat od dokonania płatności końcowej. Sprecyzowano ponadto, że naruszenie zasad trwałości projektu (§ 17 ust. 4 pkt 1 i 3 umowy) następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości co najmniej jednej z poniższych przyczyn:

- zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty Programem;
- zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
- istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

Na podstawie informacji przekazanej przez *Beneficjenta* - pismem znak:

z dnia 30 września 2024 r. wraz z ponownie dostarczoną do *Instytucji Zarządzającej* korespondencją pomiędzy *Beneficjentem* a oraz IZ stwierdziła,

że :

- 1) w dniu 10 kwietnia 2024 roku zawarto Porozumienie o współpracy pomiędzy, a *Beneficjentem* ustalając m.in., iż zobowiązuje się zapewnić opiekę w zakresie leczenia szpitalnego o profilu ginekologiczno-położniczym oraz neonatologicznym pacjentkom skierowanym przez oraz wszystkim pacjentkom, które zgłoszą się z terenu powiatu staszowskiego i wymagać będą hospitalizacji lub innych procedur medycznych wykonywanych przez Centrum w związku z zawieszeniem z dniem 22 kwietnia 2024 roku działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego i oddziału położniczo-ginekologicznego w
- 2) w dniu 17 kwietnia 2024 roku, nr pisma zostało złożone przez *Beneficjenta* do IZ pismo z dnia 15 kwietnia 2024 roku znak: informujące, iż w dniu 11 kwietnia 2024 roku do złożono wnioski o wydanie zgody na czasowe zawieszenie działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450] na okres 3 miesięcy począwszy od dnia 22.04.2024 r., z powodu braków kadrowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie objętych wnioskiem oddziałów oraz zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów i odpowiedniej jakości świadczących usług;
- 3) Decyzją z dnia 25 kwietnia 2024 roku, znak odmówił wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej na okres 3 m-cy począwszy od dnia 22 kwietnia 2024 r.;
- 4) w dniu 13 maja 2024 roku, nr pisma zostało złożone do IZ pismo

Beneficjenta z dnia 9 maja 2024 roku. znak: informujące, iż w dniu 9 maja 2024 r. do zostało złożone odwołanie od decyzji z dnia 25 kwietnia 2024 r. znak: odmawiającej wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej W piśmie tym, zawarto również informację, iż w związku z brakami kadrowymi od dnia 22 kwietnia 2024 r. wstrzymane zostały przyjęcia do

5) Pismem z dnia 20 czerwca 2024 r., znak termin rozpatrzenia odwołania został przez wydłużony do dnia 24 lipca 2024 r. z uwagi na złożony charakter sprawy i konieczność dokonania pogłębionej analizy;

6) z dnia 23 lipca 2024 r., znak: w sprawie odwołania od decyzji z dnia 25 kwietnia 2024 r., znak umorzył postępowanie w sprawie, z uwagi na bezprzedmiotowość wniosku (upływanie okresu zawieszenia);

7) *Beneficjent* złożył do IZ pismo z dnia 31 lipca 2024 r. znak: informujące, iż w dniu 5 lipca 2024 r. do złożono wnioski o wydanie zgody na czasowe zawieszenie działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450] na okres 3 miesięcy począwszy od dnia 23 lipca 2024 r., z powodu braków kadrowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie objętych wnioskiem oddziałów;

8) Decyzją z dnia 5 sierpnia 2024 r., znak odmówił wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej

9) w dniu 20 sierpnia 2024 r. wnioskiem znak za pośrednictwem zostało złożone odwołanie od decyzji ... z dnia 5 sierpnia 2024 r. znak odmawiającej wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej na okres 3 m-cy począwszy od dnia 23 lipca 2024 r.;

10) *Beneficjent* przedstawił dokumentację potwierdzającą, iż prowadzi rekrutację na stanowisko Kierownika oddziału ginekologiczno-położniczego oraz lekarzy specjalistów położnictwa i ginekologii, pediatrii, neonatologii od 2022 r. Systematycznie na stronie internetowej Szpitala ogłaszane są konkursy na udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie położnictwa i ginekologii, pediatrii, neonatologii. Szpital zamieszcza także ogłoszenia o rekrutacji na stanowiska w różnych pismach medycznych np., jednakże zainteresowanie pracą jest niewielkie.

Ponadto w ww. piśmie z dnia 30 września 2024 roku, *Beneficjent* wskazał, że w związku z zawieszeniem z dnia 22 kwietnia 2024 roku działalności oddziałów położniczo- ginekologicznego wraz z blokiem porodowym oraz oddziału neonatologicznego w razie wystąpienia pilnych przypadków medycznych zabezpieczył na Izbie przyjęć pomieszczenie do badania pacjentek ciężarnych, w którym znajdują się następujące sprzęty przeniesione z bloku porodowego: W

gabinecie lekarzy ginekologów przeprowadzają diagnostykę pacjentek ciężarnych, które w trybie pilnym zgłosiły się do szpitala, ponadto na bloku operacyjnym zabezpieczone zostało jedno ze stanowisk do resuscytacji noworodka, w razie konieczności przeprowadzenia pilnego cięcia cesarskiego ze względów na zagrożenie życia i zdrowia matki/dziecka. Poinformował ponadto, że sprzęt medyczny zakupiony w ramach *Projektu* jest serwisowany.

Do dnia 19 września 2024 r. tj. kontroli doraźnej w okresie trwałości projektu *Beneficjent* nie otrzymał z żadnego dokumentu przedstawiającego stanowisko w sprawie dotyczącej czasowego zaprzestania działalności leczniczej

Podkreślić należy, iż w momencie wykrycia niezgodności z umową o dofinansowanie projektu weryfikowany jest przez *IZ* jej wpływ na zachowanie celów i wskaźników projektu.

Należy również zaznaczyć, że monitorowanie postępu w realizacji założonego celu projektu jest prowadzone w szczególności w oparciu o wskaźniki oraz, że kontrolowany projekt nie jest utrzymywany od dnia 22 kwietnia 2024 r., a podstawowym warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest zrealizowanie i utrzymanie celu projektu. Jeżeli nie są realizowane cele oraz utrzymane wskaźniki produktu lub rezultatu zostaje nakładana korekta finansowa, zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

W ocenie *IZ* nie budzi wątpliwości, iż uzyskanie dofinansowania do działań niezmiernych do osiągnięcia celów projektu powoduje obciążenie budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie *IZ* działania *Beneficjenta* naruszyły:

- 1) zasady trwałości projektu, wypełniając przesłanki wymienione w art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia 1303/2013 oraz w § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie.
- 2) § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie, który m.in. mówi, że *Beneficjent* zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu.

W dniu 25 października 2023 r. za pomocą systemu informatycznego SL2014 *Beneficjent* złożył sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu za pierwszy rok, w którym wykazano utrzymanie wskaźnika produktu pt. „Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi [osoby] (CI 36)”, w ilości 762 osoby przy założonej wartości docelowej 400 osób.

IZ w dniu kontroli doraźnej w okresie trwałości otrzymała od *Beneficjenta* dokumentację, tj. raporty wykonanych świadczeń za czasookres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2024 r.

podsumowującą ilość wykonanych świadczeń (łącznie 869 osób) z podziałem na nazwę wykonanego świadczenia w celu potwierdzenia utrzymywania wskaźnika produktu pt. „Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi” do dnia czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450].

W wyniku kontroli sporządzono w dniu 21 października 2024 roku *Informację Pokontrolną* Nr (tj. pismo znak:), w której *Instytucja Zarządzająca* zawarła informację, że w okresie trwałości przedmiotowy projekt nie jest realizowany zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie. W wyniku weryfikacji dokumentacji dotyczącej projektu stwierdzono, że *Beneficjent* zachował cel i założenia przedmiotowego projektu w okresie jego trwałości w wymiarze ... dni (tj. 17 m-cy i 26 dni) od daty płatności końcowej na rzecz *Beneficjenta* tj. od dnia 26 października 2022 roku (data wypłaty ostatniej transzy środków UE) do dnia 21 kwietnia 2024 roku (dzień przed datą czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450]). *Beneficjent* w okresie trwałości tj. od dnia 22 kwietnia 2024 roku (dzień czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresie oddziału neonatologicznego [kod 4421] oraz oddziału położniczo-ginekologicznego [kod 4450]) do dnia przeprowadzenia kontroli doraźnej, tj. 19 września 2024 roku spowodował niewywiązanie się z zapisów art. § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust. 1 lit. a) i c) Rozporządzenia ogólnego dotyczących zachowania trwałości projektu w wymiarze 150 dni (tj. 4 m-ce i 27 dni).

Odwołując się do zapisów § 1 ust. 35 umowy o dofinansowanie projektu, w związku z naruszeniem § 7 ust. 1 oraz zapisów § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy nr RPSW.....00-26-..../19 na podstawie art. 143 rozporządzenia nr 1303/2013, art. 9 ust. 2 pkt 8 ustawy wdrożeniowej, a także korzystając z reguły proporcjonalności, która wynika z Rozdziału 8, Podrozdziału 8.8 Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. oraz § 17 ust. 7 umowy o dofinansowanie przedmiotowego projektu, IZ RPOWŚ 2014-2020 ustaliła wartość korekty finansowej w następujący sposób:

Sposób wyliczenia korekty finansowej ustalono za pomocą reguły proporcjonalności gdzie, okres braku utrzymania trwałości projektu został określony na poziomie, przy zastosowaniu następującego wzoru:

$Wk = Kod \times Wok\% == 3\,514\,501,77 \text{ zł} \times [(\dots\dots \text{dni}/1826 \text{ dni}) \times 100\%] == 3\,514\,501,77 \text{ zł} \times 8,214676899\% = 288\,704,96 \text{ zł}.$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

Wk – wartość korekty finansowej,

Kod – kwota wydatków kwalifikowalnych wynikająca z wniosku o płatność końcową,

$Wok\%$ – wartość procentowa okresu, w którym nie została zachowana trwałość projektu (... – dni, w których nie zachowano trwałości projektu, 1826 – dni (tj. 60 m-cy) całego okresu trwałości projektu).

Jednocześnie biorąc pod uwagę montaż finansowy i 85 % poziom dofinansowania, wartość korekty finansowej z tytułu wyżej wymienionego naruszenia wynosi:

$288\,704,96 \text{ zł} \times 85\% = \dots\dots \text{zł}.$

Instytucja Zarządzająca nałożyła korektę finansową na wydatki kwalifikowalne w wysokości 288 704,96 zł i zaleciła zwrot pobranego dofinansowania w kwocie zł, powiększonego o należne odsetki, wyliczone zgodnie z § 10 ust. 1 umowy o dofinansowanie, w terminie 14 dni od doręczania *Informacji Pokontrolnej*.

Beneficjent w dniu 6 listopada 2024 roku wniósł zastrzeżenia do podstawy do stwierdzenia nieprawidłowości i dokonania korekty finansowej zawartej do ww. *Informacji pokontrolnej*.

Beneficjent zarzucił *IZ*, że nie przypisała stwierdzonego stanu faktycznego do definicji nieprawidłowości na podstawie której nałożono korektę finansową. Ponadto stwierdził, że w projekcie nie doszło do nieprawidłowości, co przesądza o tym, że nie może być mowy o uzasadnionej podstawie dokonania korekty. Według *Beneficjenta* kontrolujący mylnie uznali, że każde nieutrzymanie trwałości prowadzi do nieprawidłowości w tym, że nieprawidłowością jest nieutrzymanie wskaźników projektu. Tymczasem nieutrzymanie trwałości projektu stanowi nieprawidłowość tylko wówczas, gdy spełnione zostaną kumulatywnie przesłanki ustanowione w definicji legalnej nieprawidłowości *vide* art. 2 pkt 36 rozporządzenia 1303/2013, który kontrolujący pominęli. Jeżeli jedna z przesłanek nie wystąpi, to nie można uznać, że doszło w projekcie do nieprawidłowości.

Beneficjent wskazał, że nieutrzymanie obowiązku zachowania trwałości projektu stanowi naruszenie obowiązującej regulacji o ile wynika z działania lub zaniechania *Beneficjenta* - innymi słowy o ile *Beneficjentowi* da się przypisać zawinienie za niewykonanie odnośnego obowiązku oraz to z jakich przyczyn nie została zachowana trwałość. Nie jest zatem tak, że niezachowanie trwałości projektu w każdym przypadku nieś będzie za sobą konieczność zwrotu środków

dofinansowania, gdyż w pewnych nadzwyczajnych sytuacjach prowadzących do naruszenia zasady trwałości należy odstąpić od zwrotu określonej kwoty pomocy finansowej z budżetu UE. *Beneficjent* nie może być pociągnięty do zwrotu środków, gdy mimo podejmowania działań mających na celu wywiązanie się z obowiązujących wymogów nie mógł im sprostać ze względu na wystąpienie niezależnych od niego czynników. *Beneficjent* wskazuje, że trzeba kategoryzować i różnicować na gruncie przepisów dotyczących zachowania trwałości sytuacje zaprzestania działalności gospodarczej i oceniać je każdorazowo indywidualnie w okolicznościach sprawy jako element stanu faktycznego.

Na potwierdzenie swojego stanowiska przytoczył orzecznictwo sądowe m.in.: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 4 kwietnia 2019 roku sygn. akt III SA/GI 14/19, wyrok NSA z dnia 29 maja 2020 roku sygn. akt I GSK 1576/19, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015 roku sygn. akt I CSK 878/14, wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2017 roku sygn. akt II GSK 3449/15 (strona 1 213 akt sprawy).

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 listopada 2024 r. dotyczącego zastrzeżeń *Beneficjenta* do *Informacji Pokontrolnej nr* po ponownej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, *Instytucja Zarządzająca* poinformowała *Beneficjenta*, że podtrzymuje swoje ustalenia w zakresie nałożenia korekty finansowej na wydatki kwalifikowalne oraz zwrotu pobranego dofinansowania dla Projektu nr RPSW.....00-26-.....” zawarte w wymienionej powyżej *Informacji Pokontrolnej*. *Beneficjent* nie wskazał żadnych nowych okoliczności mających znaczenie w sprawie, przekonywujących argumentów popartych dowodami potwierdzającymi zawarte w piśmie informacje w związku z zawieszeniem w okresie trwałości tj. od dnia 22 kwietnia.2024 r. działalności leczniczej w zakresie [kod 4421] oraz [kod 4450] co spowodowało niewywiązanie się z zapisów art. w § 7 ust. 1 i § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust. 1 lit. a)

i c) rozporządzenia nr 1303/2013 tj. nie zachował trwałości projektu w wymiarzedni (tj. 4 m-ce i 27 dni) i tym samym nie ma podstaw do zmiany ustaleń faktycznych oraz nałożonej korekty finansowej.

Jednocześnie, w związku z uwagami *Beneficjenta*, które dotyczyły w szczególności nie przypisania przez *IZ* stwierdzonego stanu faktycznego do definicji nieprawidłowości na podstawie której nałożono korektę finansową z tytułu naruszenia zapisów art. § 7 ust. 1 i § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia nr 1303/2013 oraz mając na uwadze ww. stan faktyczny dotyczący zawieszenia działalności oddziałów,

IZ wskazała, iż w niniejszej sprawie podczas stwierdzenia powstania nieprawidłowości indywidualnej istotne znaczenie miały zapisy § 17 ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie opisujące naruszenie zasad trwałości projektu w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości co najmniej jednej z poniższych przyczyn:

- zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty Programem;
- zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
- istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

IZ odpowiadając na zarzuty *Beneficjenta* dokonała subsumpcji zaszłego w sprawie faktu nieutrzymania trwałości projektu względem definicji nieprawidłowości wynikającej z :

a) przepisu art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013 zgodnie, z którym dla stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej konieczne jest łącznie wystąpienie trzech przesłanek:

- działanie lub zaniechanie *Beneficjenta*,
- wynikające z tego działania lub zaniechania naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego,
- wynikająca z tego działania lub zaniechania szkoda w budżecie Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

b) przepisu art. 2 pkt 14 ustawy wdrożeniowej, który definiując nieprawidłowość indywidualną odwołuje się do wskazanego powyżej rozporządzenia 1303/2013.

IZ podkreśla, że niżej wymienione pisma *Beneficjenta* przedłożone do IZ w okresie trwałości tj.:

1. pismo z dnia 15 kwietnia 2024 r. znak: informujące, iż w dniu 11 kwietnia 2024 r. doo złożono wnioski o wydanie zgody na czasowe zawieszenie działalności leczniczej w zakresie [kod 4450] na okres 3 miesięcy począwszy od dnia 22.04.2024 r., z powodu braków kadrowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie objętych wnioskiem oddziałów;
2. pismo z dnia 9 maja 2024 r. znak: informujące, iż w dniu 9 maja 2024 r. doza pośrednictwem zostało złożone odwołanie od decyzji z dnia 25 kwietnia 2024 r. znak odmawiającej wydania zgody na czasowe zaprzestanie działalności leczniczej
W piśmie tym, zawarto również informację, iż w związku z brakami kadrowymi od dnia 22 kwietnia 2024 r. wstrzymane zostały przyjęcia do
3. pismo z dnia 31 lipca 2024 r. znak: informujące, iż w dniu 5 lipca 2024 r. dozłożono wnioski o wydanie zgody na czasowe zawieszenie działalności leczniczej w zakresie na

okres 3 miesięcy poczynwszy od dnia 23 lipca 2024 r., z powodu braków kadrowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie objętych wnioskiem oddziałów; zostały potraktowane jako oświadczenia *Beneficjenta* o podjętej decyzji o zaniechaniu realizacji projektu i zakwalifikowano je jako decyzję Dyrektora Szpitala o zaniechaniu zachowania projektu w okresie jego trwałości.

Ponadto podkreślić należy, że powyższy fakt został potwierdzony przez IZ podczas kontroli na miejscu realizacji projektu, która odbyła się 19 września 2024 r. i z której sporządzono protokół. W protokole z oględzin potwierdzono, że z oddziału porodowego, który został zawieszony z dniem 22 kwietnia 2024 roku do dnia kontroli doraźnej zostały przeniesione niektóre środki trwałe zakupione w ramach projektu na Izbę przyjęć w celu zabezpieczenia i możliwości przebadania pacjentek w ciąży. Ww. protokół został podpisany przez *Kierownika Działu Zamówień Publicznych i Zarządzania*.

Ustalenia dokonane przez IZ w trakcie kontroli doraźnej w okresie trwałości projektu w miejscu jego realizacji oraz złożenie ww. pism (oświadczeń) oznacza iż:

- a) *Beneficjent* zaniechał zachowania projektu w okresie trwałości,
- b) w następstwie zaniechania zachowania trwałości projektu *Beneficjent* naruszył przepisy prawa krajowego, tj.: art. w § 7 ust. 1 i § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz przepisy prawa unijnego, tj.: art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia nr 1303/2013,
- c) następstwem zaniechania zachowania trwałości projektu wyrządzona została szkoda w budżecie UE, w tym miejscu należy wskazać, iż nie chodzi o spowodowanie szkody rzeczywistej, wystarczająca jest potencjalna możliwość spowodowania takiej szkody. Szkoda taka nie musi być konkretną stratą finansową, gdyż do stwierdzenia, że miała miejsce nieprawidłowość wystarczy, że istniało zagrożenie, że szkoda powstanie (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 stycznia 2017 roku, sygn. akt II GSK 342/16).

Reasumując powyższe – w niniejszej sprawie występuje nieprawidłowość indywidualna o której mowa w przepisie art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w przepisie art. 2 pkt 14 ustawy wdrożeniowej.

Ponadto, IZ nie zgadza się z podniesionym przez *Beneficjenta* zarzutem w złożonych zastrzeżeniach do Informacji Pokontrolnej tj.:

„(...), że *Beneficjent* środków unijnych (jeżeli nawet dopuścił się w toku realizacji projektu naruszenia przepisów prawa, względnie umowy o dofinansowanie), to nie jest on zobowiązany do zwrotu środków o ile naruszenia nie wynikały z przyczyn leżących po jego (*Beneficjenta*)

stronie (...)"

„(...) *Beneficjent* nie może być pociągnięty do odpowiedzialności finansowej (do zwrotu środków), gdy mimo podejmowania działań mających na celu wywiązywanie się z obowiązujących wymogów *Beneficjent* nie mógł im sprostać ze względu na wystąpienie niezależnych od niego czynników (...)”;

„(...), że przyczyną nieutrzymania trwałości Projektu jest brak odpowiedniego personelu medycznego. Uwzględniając powyższe nie sposób przyjąć, że w tym stanie rzeczy zasadne jest przypisanie zawinienia *Beneficjentowi* za nieutrzymanie trwałości Projektu. *Beneficjent* nie miał bowiem realnego wpływu na utrzymanie trwałości Projektu (...)”.

IZ stwierdza, iż nieprawidłowość miała oczywisty charakter, jej waga jest znaczna i to *Beneficjent* ponosi pełne ryzyko za zrealizowanie lub niezrealizowanie projektu. Tym samym spowodowana szkoda, naraziła na straty i nadmierne wydatki budżet Unii Europejskiej przy uzyskaniu dofinansowania do działań niezmiernych do osiągnięcia celów projektu jakim było objęcie ludności ulepszonymi usługami zdrowotnymi. Należy zaznaczyć, że odpowiedzialność administracyjna z tytułu zobowiązania do zwrotu środków pochodzących z budżetu UE ma charakter obiektywny, tj. „niezależny od winy”.

Stanowisko *IZ* również ma poparcie w poniżej przywołanym orzecznictwie sądowym tj.:

1. Jak zauważył WSA w Opolu w wyroku z dnia 8 marca 2018 roku, sygn. akt „II SA/Op 143/17” zaakceptowanym wyrokiem NSA w wyroku z 27 marca 2019 r., sygn. akt I GSK 3392/18: "Beneficjent ponosi (...) pełną odpowiedzialność za realizację zaakceptowanego projektu finansowanego ze środków publicznych na podstawie umowy. Odpowiedzialność ta ma charakter obiektywny i nie jest zależna od winy. Beneficjent ponosi, zatem pełne ryzyko za zrealizowanie lub niezrealizowanie projektu," (...) Przystąpienie do realizacji projektów finansowanych w ramach programów operacyjnych jest dobrowolne i wiąże się z szeregiem obowiązków wynikających z dysponowania środkami publicznymi, które beneficjent bierze na siebie z chwilą przystąpienia do umowy o dofinansowanie projektu."
2. Ponadto ustawodawca jednoznacznie wskazał, że Beneficjent zwraca środki wykorzystane lub pobrane w sposób określony w pkt 1-3 ust. 1 art. 207 ustawy wraz z odsetkami. W konsekwencji tego obowiązku organy orzekające o zwrocie środków przeznaczonych na realizację projektu, nie są właściwe do oceny obowiązku ich zwrotu z punktu widzenia zasad właściwych dla Kodeksu cywilnego, czyli przyczyny oraz zawinienia (por. wyroki WSA w Gorzowie Wielkopolskim: z 8 listopada 2017 r., sygn. akt II SA/Go 365/17; z 10 października 2018 r., sygn. akt I SA/Go 306/18,

czy też wyrok WSA w Gliwicach z 12 grudnia 2017 r., sygn. akt IV SA/Gl 426/17 zaakceptowane przez NSA odpowiednio wyrokami: z 20 września 2018 r., sygn. akt I GSK 2296/18; z 20 grudnia 2022 r., sygn. akt I GSK 101/19 oraz z 26 sierpnia 2021 r., sygn. akt I GSK 2109/18).

3. „Umowa o dofinansowanie jest umową rezultatu, a nie starannego działania; beneficjent bowiem otrzymał środki na realizację konkretnego celu, którym była realizacja Projektu na warunkach określonych umową, a cel Projektu na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie nie został w niniejszej sprawie zrealizowany w całości. Przepisy ustawy o finansach publicznych nie przewidują możliwości odstępiania od dochodzenia zwrotu środków publicznych udzielonego dofinansowania wykorzystanych z naruszeniem procedur. Obowiązek zwrotu środków powstaje więc z mocy prawa z chwilą zaistnienia przesłanek przewidzianych przepisami. Natomiast odpowiedzialność administracyjna z tytułu zobowiązania do zwrotu środków pochodzących z budżetu UE ma charakter obiektywny, tj. niezależny od winy”. – Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 września 2023 r., VIII SA/Wa 396/23.

4. Wymaga też podkreślenia, że sądy administracyjne nie działają w próżni orzeczniczej, a aktualne orzecznictwo jednoznacznie stwierdza, że odpowiedzialność beneficjenta ma charakter obiektywny i nie jest zależna od winy. Beneficjent ponosi zatem pełne ryzyko za zrealizowanie lub niezrealizowanie projektu (choćby wyroki: WSA w Szczecinie z 28 października 2021 r., sygn. akt I SA/Sz 270/21; WSA w Opolu z 8 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 143/17 zaakceptowany wyrokiem NSA z 29 marca 2019 r., sygn. akt I GSK 3392/18).

IZ wskazuje, iż argumentacja *Beneficjenta*, że nieutrzymanie trwałości *Projektu* nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego, a jest wynikiem braku odpowiedniego personelu medycznego, oraz zmian demograficznych, które wpłynęły na liczbę porodów w placówce nie może zostać uznana przez *IZ* za okoliczność, która powodowałaby odstępianie od korekty finansowej.

Beneficjent przedstawił dokumentację tj. wydruki ogłoszeń ze strony internetowej szpitala oraz z pism medycznych potwierdzającą, że prowadzi nabory na lekarzy specjalistów od 2022 roku jednakże w materiale dowodowym nie ma żadnego dokumentu potwierdzającego, że np. próbował pozyskać lekarzy specjalistów ze ..., w którym nastąpiło zaprzestanie działalności w omawianym zakresie czy też ze, który również wstrzymał przyjęcia pacjentów. W związku z tym *IZ* nie może potwierdzić, że *Beneficjent* podjął wszelkie działania mające na celu wywiązanie się z obowiązujących wymogów.

Wskazać należy, że składając dokumenty aplikacyjne w dniu 25 czerwca 2019 roku tj. m.in. wniosek o dofinansowanie w pkt IV. Charakterystyka projektu – trwałość projektu wskazał, że trwałość

projektu będzie zapewniona przez osoby obecne zatrudnione w jednostce, posiadające wystarczające kwalifikacje do sprawnego i efektywnego kierowania projektem zarówno w trakcie realizacji jak i utrzymania celów projektu. Czas realizacji projektu został określony od 20 marca 2021 roku do 30 czerwca 2022 roku, a *Beneficjent* rekrutację na personel medyczny prowadzi praktycznie cały czas od 2022 roku. Z powyższego wynika, że posiadał personel medyczny na dzień składania wniosku o dofinansowanie ale już w 2022 roku wystarczającego personelu nie było. Dodatkowo w czerwcu 2023 roku w piśmie w którym wnioskował o wyzerowanie wskaźników zatrudnienia wskazał, że zmiana wartości tych wskaźników nie wiąże się z zaprzestaniem działalności objętej *Projektem* wiedząc, że 31 maja 2023 roku lekarz specjalista z zakresu ginekologii i położnictwa zrezygnował z pracy. Następnie w krótkim odstępie czasu 2 miesiące później tj. 31 lipca 2023 roku z pracy zrezygnował Kierownik oddziału. Kolejny lekarz z zakresu pediatrii zrezygnował z pracy niecały rok później tj. 30 kwietnia 2024 roku. *Beneficjent* wskazywał, że rezygnacje lekarzy nastąpiły z przyczyn niezależnych od Szpitala, jednakże rezygnacje w stosunkowo krótkich odstępach czasu mogą jednak wskazywać na problemy wewnątrz jednostki. W związku z powyższym w ocenie IZ, zasadnym jest przytoczenie w tym miejscu orzeczenia *Naczelnego Sądu Administracyjnego* z dnia 2 lipca 2024 r. II GSK 147/24 „W tej sytuacji zatem złożenie wypowiedzeń przez lekarzy i spowodowany tym brak właściwej obsady personelu medycznego na Oddziale, nie mógł zostać uznany za zdarzenie nagłe, nieprzewidywalne. Problemy kadrowe należą do wewnętrznych kwestii organizacyjnych, za które odpowiada kierujący podmiotem leczniczym i to on bierze na siebie odpowiedzialność za taką organizację zatrudnienia, która pozwoli pacjentom w sposób niezakłócony korzystać ze świadczeń zdrowotnych a zmiany w zakresie obsady niezbędnych stanowisk pracy nie prowadziły do braku możliwości kontynuowania działalności leczniczej”.

Co do zmian demograficznych o których *Beneficjent* również pisze, jak podaje GUS liczba ludności zmniejsza się począwszy od 2012 r. (z wyjątkiem nieznacznego wzrostu – o niespełna 1 tys. – w 2017 r.). Na zmiany w liczbie ludności w ostatnich latach wpływ ma przede wszystkim przyrost naturalny, który pozostaje ujemny od 2013 r. Obserwowane zmiany demograficzne wskazują, że od kilkunastu lat sytuacja ludnościowa Polski jest nadal trudna. W najbliższej perspektywie nie należy oczekiwać znaczących zmian zapewniających stabilny rozwój demograficzny. Bardzo niski poziom urodzeń, wysoka liczba zgonów, niższa niż w 2022 r. liczba zawartych małżeństw, pogłębiły obserwowaną od kilkunastu lat niekorzystną sytuację ludnościową Polski.

Pozytywne jest to, że projekt jest kontynuacją polityki prowadzonej przez dyrekcję szpitala, której celem jest poprawa warunków technicznych obiektów szpitala oraz wzrost jakości świadczonych

usług, jednakże wnioskując o dofinansowanie beneficjent powinien mieć świadomość ryzyka demograficznego ale przed wszystkim jakie przepisy go wiążą i jakie mogą być konsekwencje w skutek ich naruszenia.

Ponadto, w ocenie *IZ Beneficjent* nie wywiązał się z obowiązku zgłaszania zmian w projekcie przed ich wprowadzeniem w celu uzyskania pisemnej akceptacji, który wynika m.in. z § 2 ust. 2 i z § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie.

W pismach przekazanych do *IZ* informował, że złożył wniosek o wyrażenie zgody na czasowe zawieszenie oraz, że zawiesił działalność leczniczą w zakresie oddziału neonatologicznego położniczo – ginekologicznego od 22 kwietnia 2024 roku, a dodatkowo podczas kontroli doraźnej w okresie trwałości okazało się, że część zakupionego sprzętu medycznego została przeniesiona z dofinansowanego bloku porodowego na Izbę przyjęć, w związku z czym *Beneficjent* postawił *IZ* przed faktem dokonany, a zmian dokonał bez zgody *Instytucji Zarządzającej*.

Z uwagi na fakt, że ww. zakwestionowane w wyniku kontroli środki dofinansowania z *EFRR* zostały uprzednio przez *Instytucję Zarządzającą* wypłacone *Beneficjentowi* w ramach płatności zaliczkowej i refundacyjnej, a także mając na uwadze fakt, iż *Beneficjent* naruszył treść art. 184 w zw. z art. 207 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530, z późn. zm.), (zwanej dalej „*u.f.p.*”), *Instytucja Zarządzająca* zgodnie z treścią art. 207 ust. 8 *u.f.p.*, pismem znak: EFRR-VII.432.7.18.2024 wezwała *Beneficjenta* do zwrotu wykorzystanego z naruszeniem procedur dofinansowania w łącznej kwocie: zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia tego wezwania.

W odpowiedzi na ww. wezwanie *Beneficjent* wskazał, że oczekuje na wszczęcie postępowania administracyjnego, w ramach którego zamierza przedstawić własną ocenę prawną sprawy, która stanowić będzie podstawę do umorzenia postępowania w całości.

W związku z powyższym oraz faktem, że *Beneficjent* nie dokonał zwrotu środków dofinansowania wraz z należnymi odsetkami, *Instytucja Zarządzająca* pismem znak: EFRR-VII.432.7.18.2024 z dnia 19 grudnia 2024 roku w oparciu o art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) , (zwanej dalej: „*k.p.a.*”), oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 *u.f.p.* zawiadomiła *Beneficjenta* jako *Stronę* w przedmiotowej sprawie, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu przez *Beneficjenta* części dofinansowania wraz z odsetkami

w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W przedmiotowym zawiadomieniu *Instytucja Zarządzająca* poinformowała *Stronę* o możliwości zapoznania się z materiałami dotyczącymi sprawy.

W dniu 16 stycznia 2025 roku do *Instytucji Zarządzającej* wpłynęło pismo *Beneficjenta* znak: z dnia 14 stycznia 2025 roku, przekazujące w załączeniu oświadczenie w przedmiocie rozwiązania umowy nr o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenie szpitalne- świadczenia podstawowego szpitalnego systemu zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej w części dotyczącej zakresu świadczeń: neonatologia – hospitalizacja oraz w zakresie skojarzonym neonatologia-hospitalizacja - N20, N24, N25.

Instytucja Zarządzająca pismem znak: EFRR-VII.432.7.18.2024 z dnia 22 stycznia 2025 roku w oparciu o art. 10 § 1 oraz art. 36 § 1 *k.p.a.* poinformowała *Stronę* o przygotowanym materiale dowodowym do wydania decyzji. W terminie 7 dni od daty doręczenia ww. zawiadomienia, *Beneficjent* mógł zapoznać się z aktami sprawy w oparciu o które zostanie podjęta przedmiotowa decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. *Beneficjent* z tej możliwości nie skorzystał. Jednocześnie w ww. piśmie został poinformowany, że sprawa zostanie załatwiona do dnia 28 marca 2025 roku.

W związku z brakiem zwrotu środków dofinansowania wraz z odsetkami przez *Beneficjenta*, zaistniała konieczność, zgodnie z zapisami art. 207 ust. 9 *u.f.p.* wydania przez *Instytucję Zarządzającą* odpowiedniej decyzji określającej kwotę zwrotu środków.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje:

Zgodnie z art. 6 ustawy wdrożeniowej, system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji. Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego. Ponadto, zgodnie

z art. 9 ust. 2 pkt 9 lit.a ustawy wdrożeniowej, do zadań instytucji zarządzającej należy odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie *u.f.p.* albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 2 ustawy *u.f.p.* w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

„2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.”

Na podstawie art. 207 ust. 9 pkt 1 ustawy *u.f.p.* po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji programów wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 *u.f.p.* do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy *k.p.a.* i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111).

W świetle art. 104 i art. 107 § 1- *k.p.a.* organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

W świetle art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.) do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a tejże ustawy decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek. W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa wdrożeniowa. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej za przygotowanie i prawidłową realizację programu

operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programu regionalnego jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2):

- zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji o dofinansowaniu projektu;
- dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
- prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego;
- nakładanie korekt finansowych;
- odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w *u.f.p.* albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

Beneficjent po zakończeniu realizacji projektu zobowiązany jest jeszcze do wypełniania obowiązków z nim związanych. W sytuacji gdy zakupiono środki trwałe jak np. sprzęt medyczny, jest zobowiązany do zachowania swojego projektu w niezmienionej formie i wymiarze - zgodnie z tym co wskazał we wniosku o dofinansowanie. Okres trwałości projektu standardowo wynosi 5 lat, natomiast dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest to okres 3 lat. Okres trwałości liczony jest od daty płatności końcowej dotacji. W niniejszej sprawie płatność końcowa dotacji została zrealizowana 26 października 2022 roku, a zatem do 26 października 2027 roku *Beneficjent* jest zobowiązany utrzymywać trwałość przedmiotowego *Projektu*. Jak już wyżej wskazano naruszenie zasady trwałości występuje jeśli zajdzie którakolwiek z poniższych okoliczności czyli gdy nastąpi:

- a) zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem,
- b) zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
- c) istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

Natomiast naruszenie zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu środków otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości.

W związku z czym, *Instytucja Zarządzająca* w przypadku stwierdzenia, iż *Projekt* jest realizowany niezgodnie z jego założeniami i w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami, nie ma możliwości uznania za kwalifikowalne wydatków, które są niezgodne z zapisami zawartymi w *Umowie o dofinansowanie* tj. zgodnie z § 1 ust. 8 *Umowy*

o dofinansowanie: „za wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki lub koszty uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, jak również w rozumieniu ustawy wdrożeniowej i przepisów rozporządzeń wydanych do tej ustawy oraz zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 1 ust.4 lit.e).”

Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Stronę ww. zapisów Umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami ww. art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Instytucja Zarządzająca wskazuje, że obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach rozporządzenia nr 1303/2013.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojakiego rodzaju obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 Rozporządzenia nr 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Przesłanki nieprawidłowości odnoszą się do zachowania sprawcy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu działań, oraz do skutków tego zachowania. Konieczne jest bowiem, by zachowanie to spowodowało szkodę w budżecie Wspólnot (Unii) lub w budżetach zarządzanych przez Wspólnoty (Unię), albo szkodę taką mogło powodować. Pojęcie "szkoda" użyte w omawianej definicji oznacza uszczerbek finansowy dokonany w budżecie Unii lub w budżetach zarządzanych przez Unię, albo uszczerbek finansowy, na jaki budżety te zostały narażone. Wynika stąd, że faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania zachowania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem sama możliwość jego wystąpienia.

Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie

mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzecniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.” Dalej w tym samym Wyroku TSUE wskazano również, że: „uchybiecie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość..., o ile nie można wykluczyć, że uchybienie to miało wpływ na budżet danego funduszu.” Analogiczne stanowisko zostało również zawarte w Wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r. *Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre*, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 47.

Instytucja Zarządzająca zaznacza również, iż w dalszych orzeczeniach TSUE ww. linia orzecnicza była analogiczna tj. w Wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 TSUE przywołał wykładnię nieprawidłowości wprost z Wyroku C-406/14. W związku z czym należy uznać, iż TSUE potwierdził w utrwalonej linii orzecniczej definicję istoty nieprawidłowości. Powtórzenie w Wyroku z 6 grudnia 2017 r. dosłownej treści pojęcia nieprawidłowości, zawartej w ww. wyroku z lipca 2016 r., pozwala wnioskować, że jest to utrwalona linia orzecnicza. Jak już wyżej wskazano, TSUE po raz kolejny powtórzył, że naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet danego funduszu. Co najważniejsze, TSUE w swoim wyroku ponownie wyjaśnił, że nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (nawet tylko potencjalnych) dla budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto należy wskazać, iż pomimo tego że obydwa przywołane powyżej wyroki TSUE odnoszą się do pojęcia nieprawidłowości w rozumieniu Rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006 (obowiązującego dla programów operacyjnych na lata 2007-2013), to definicja nieprawidłowości zawarta w Rozporządzeniu nr 1303/2013 nie zmieniła się znacząco i brzmi niemal identycznie, a co za tym idzie pozwala to na przyjęcie tezy, że wykładnia TSUE w obecnej perspektywie finansowej nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym, odnosząc się do stwierdzonego w trakcie kontroli naruszenia postanowień *Umowy o dofinansowanie* należy odnieść się do ww. definicji nieprawidłowości i trzech elementów składowych ją tworzących. Nieprawidłowość oznacza:

- a) każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego,
- b) działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności,
- c) które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

W analizowanej sprawie stwierdzono naruszenie postanowień § 7 ust. 1 i § 17 ust. 1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia nr 1303/2013 dotyczących niezachowania trwałości projektu w wymiarze dni (tj. 4 m-ce i 27 dni).

Beneficjent w okresie trwałości tj. od dnia 22 kwietnia 2024 r. (dzień czasowego zawieszenia działalności leczniczej w zakresiedo dnia przeprowadzenia kontroli doraźnej tj. 19 września 2024 r. nie realizował zapisów umowy o dofinansowanie dotyczących zachowania trwałości projektu, a zmodernizowany blok porodowy w wraz z zakupionym sprzętem i wyposażeniem w ramach *Projektu* nie jest wykorzystywany zgodnie z założonym celem jakim było objęcie ludności ulepszonymi usługami zdrowotnymi.

Niewykorzystanie zgodnie z *Projektem* zmodernizowanego bloku porodowego wraz z zakupionym sprzętem i wyposażeniem zakładanym we wniosku o dofinansowanie, świadczy również o realizacji inwestycji niezgodnie z przeznaczeniem oraz postanowieniami m.in. § 22 ust.1 *Umowy o dofinansowanie* gdzie wskazano, że beneficjent zgłasza *IZ* w formie pisemnej zmiany dotyczące realizacji projektu przed ich wprowadzeniem w celu uzyskania pisemnej akceptacji, tymczasem jak już w niniejszej decyzji wskazano *Beneficjent* postawił *IZ* przed faktem dokonany informując, że zawiesił działalność leczniczą na dofinansowanych oddziałach, przeniósł część sprzętu z oddziału porodowego na Izbę przyjęć.

Działania *Beneficjenta* opisane w niniejszej decyzji świadczą również o realizacji projektu niezgodnie z postanowieniami § 3 ust.1 *Umowy o dofinansowanie* gdzie wskazano, że: „*beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi, a także procedurami w ramach Programu (...)*”. Ponadto *Beneficjent*, zawieszając działalność oddziałów postąpił również sprzecznie z przytaczanym wcześniej oświadczeniem z dnia 24 czerwca 2019 roku , podpisanym przez *Beneficjenta*, że w okresie trwałości projektu liczonej od płatności końcowej na rzecz beneficjenta gwarantuje

ciągłość świadczenia usług w ramach umowy z dysponentem środków publicznych w zakresie realizacji przedmiotowej inwestycji.

Co więcej *Beneficjent* poinformował *Instytucję Zarządzającą* pismem znak: z dnia 14 stycznia 2025 roku o rozwiązaniu przez umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w części dotyczącej zakresu świadczeń neonatologia- hospitalizacja, w związku z zawieszeniem działalności oddziałów i nie przywróceniem dostępności do świadczeń pomimo wezwania

W związku z powyższym, faktem jest zrealizowanie przez *Beneficjenta* inwestycji w sposób niezgodny z założeniami wskazanymi we wniosku o dofinansowanie, podlegającemu w tak wskazanym zakresie ocenie merytoryczno-technicznej wskutek której przyznano dofinansowanie. Jednym z kryteriów punktowanych na ocenie merytorycznej była *poprawa dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej*, za które *Beneficjent* otrzymał maksymalną liczbę punktów – 3, gdyż wskazał, że realizacja projektu wpłynie na poprawę dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej stanowiących przedmiot projektu w zakresie wskaźnika przelotowości na koniec drugiego roku po zrealizowaniu projektu z 3,21 do 3,08 leczonych osób w ciągu roku na 1 łóżku w oddziale położniczo-ginekologicznym.

Nadmienić również należy, iż wszystkie ww. założenia projektowe brane były pod uwagę przy ocenie formalnej i merytoryczno-technicznej wniosku o dofinansowanie i miały wpływ na pozytywną ocenę tego wniosku i w konsekwencji jego dofinansowanie oraz zawarcie przez *Instytucję Zarządzającą* umowy o dofinansowanie projektu.

Zasady kwalifikowalności wydatków opisane w Wytycznych, regulaminie czy w umowie o dofinansowanie były znane albo powinny być znane *Beneficjentowi*, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji *Projektu* miał obowiązek zapoznania się z tymi dokumentami programowymi. Ponadto, *Beneficjent* w pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie oświadczył, że „*Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020*”. W związku z czym, *Beneficjent* zgodnie z pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji *Projektu* bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na niego w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów *Umowy o dofinansowanie*.

Szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki

beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie. Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy wdrożeniowej. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego. W związku z powyższym, niewypełnienie jej postanowień przez Beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu. W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, iż w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, *Beneficjent* dysponował środkami publicznymi z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, (a nie całkowicie środkami własnymi) w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie, obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak zasada przejrzystości, czy też transparentności, a co do przestrzegania tych zasad *Beneficjent* był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 Umowy) i właśnie dlatego nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie. Taka swoboda w kształtowaniu treści umowy o dofinansowanie pozostawałaby również w sprzeczności z art. 37 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie którego *Instytucja Zarządzająca* jest zobowiązana do uwzględniania zasady równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów oraz zapewniania przejrzystości reguł stosowanych przy ocenie projektu. Naruszeniem procedur skutkujących żądaniem zwrotu przekazanego dofinansowania było niewywiązanie się *Beneficjenta* z procedur opisanych w umowie o dofinansowanie oraz Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków i tym samym będących „innymi procedurami” wydatkowania środków wskazanymi w art. 184 *u.f.p.* tj. niewywiązanie się przez Stronę z zapisów zawartych w § 7 ust.1, § 17 ust.1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust.1 lit. a) i c) rozporządzenia 1303/13. Zgodnie z ugruntowanym już w poprzedniej

perspektywie finansowej orzecznictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie przez *Beneficjenta* procedury obowiązującej przy wykorzystaniu otrzymanego dofinansowania, określonej w umowie o dofinansowanie, stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 1 pkt 2 *u.f.p.*, uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (tak min. wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11).

Następnie, *Instytucja Zarządzająca* analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności” wskazuje, że w analizowanej sprawie nastąpiło przerwanie ciągłości świadczenia usług po zakończeniu realizacji inwestycji, w związku z czym rozbudowany i zmodernizowany blok porodowy nie mógł być wykorzystywany w ramach umowy z NFZ, a co za tym idzie nie mógł służyć mieszkańcom gminy w sposób wskazany w projekcie. Jak już wielokrotnie w niniejszej decyzji wskazano, takie działanie *Beneficjenta* jest sprzeczne z tym co sam wskazał w oświadczeniach składanych do IZ oraz we wniosku o dofinansowanie w których zobowiązał się, że w okresie trwałości zagwarantowana zostanie ciągłość świadczenia usług w ramach umowy/ umów z dysponentem środków publicznych w zakresie realizowanej inwestycji.

Kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem” wskazuje, że w analizowanej sprawie doszło do rzeczywistego obciążenia budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem. *Beneficjent* we ramach wniosków o płatność od nr RPSW.....00-26-0...../19-007 do RPSW.....00-26-...../19-010 rozliczył niekwalifikowalne wydatki w łącznej kwocie: 288 704,96 zł, w tym dofinansowanie ze środków *EFRR* w kwocie:, wypłacone w formie płatności zaliczkowych i refundacyjnych.

W ramach projektu rozliczone zostały prace budowlane oraz sprzęt medyczny wymieniony we wniosku o dofinansowanie, jednakże, pomimo rozliczenia ww. prac i sprzętu, na miejscu realizacji projektu w wyniku kontroli doraźnej okazało się, że zakupiony sprzęt przez % dni w stosunku do całości okresu trwałości projektu wykorzystywany był niezgodnie z *Umową o dofinansowanie* projektu. W związku z czym, *Instytucja Zarządzająca* w Informacji pokontrolnej z kontroli doraźnej ustaliła wymiar korekty finansowej proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość projektu nie została zachowana.

Szkoda w budżecie Unii Europejskiej została ustalona poprzez wyliczenie procentu braku utrzymania trwałości tj.1826 = 8,214676899 %, gdzie: - to ilość dni przez jaki nie utrzymano trwałości,

1826 -to ilość dni przez jaką należy utrzymać trwałość (5 lat od wypłaty środków) i przy wykorzystaniu ww. danych ustaliła kwotę dofinansowania do zwrotu: zł.

Zdaniem *Instytucji Zarządzającej* nie ulega więc wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie ziścił się również trzeci element składowy definicji nieprawidłowości, a mianowicie doszło do szkody finansowej poprzez obciążenie budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem tj. wydatkiem pokrytym ze środków *EFRR* w formie zaliczki i refundacji z tytułu rozbudowy i modernizacji bloku porodowego w

W takim stanie faktycznym oraz odnosząc się do definicji nieprawidłowości uznać należy, że wydatki takie nie spełniają kryteriów kwalifikowalności i środki finansowe przeznaczone na ich realizację podlegają zwrotowi.

Różnica w wartości wydatków kwalifikowalnych w chwili podjęcia decyzji o dofinansowaniu rzeczzonego projektu jest istotna w obszarze celowości poniesienia tych wydatków, a to z kolei ma bezpośredni wpływ na budżet Unii Europejskiej, ponieważ środki będące różnicą wydatków sprzed i po zmianach potencjalnie mogły mieć inne i efektywniejsze przeznaczenie. W analizowanej sprawie *Beneficjent* obciążył budżet Unii Europejskiej środkami *EFRR* w kwocie, które w miejscu realizacji inwestycji nie miały faktycznego pokrycia w zakresie wskazanym we wniosku o dofinansowanie.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu środków pochodzących z funduszu UE państwa członkowskie zobowiązane są do dokonania korekt finansowych. Wynika to wprost z treści art. 143 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Ponadto, zgodnie z przepisem art. 125 rozporządzenia nr 1303/2013, instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności za:

- a. kontrolę, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały zapłacone oraz, czy spełniają one obowiązujące przepisy prawa, wymagania programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji,
- b. wprowadzenie skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniających stwierdzone rodzaje ryzyka.

Na podstawie już wyżej przywołanego art. 143 rozporządzenia nr 1303/2013 państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie programami operacyjnymi i ich kontrolę, w szczególności za pomocą zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności w stosownych przypadkach.

Analiza przepisów prawa Unii prowadzi więc do jednoznacznej konstatacji, iż wykrycie naruszenia czy to tego prawa, czy też prawa krajowego i uznanie go za nieprawidłowość, w rozumieniu art. 2 pkt 36 rozporządzenia 1303/2013, prowadzi do powstania obowiązków ustanowionych prawem unijnym, a wiążących się z wykryciem nieprawidłowości, w tym obowiązku nałożenia korekty finansowej i odzyskania przez państwo członkowskie kwot wydatkowanych nieprawidłowo.

W analizowanej sprawie, jak powyżej omówiono, zastosowanie znajduje więc definicja „nieprawidłowości” zawarta w przywołanym art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013, bowiem *Beneficjent* poprzez swoje zaniechanie dopuścił się naruszenia procedur obowiązujących w ramach RPOWŚ 2014-2020, a popełnione przez *Beneficjenta* omówione powyżej naruszenie, w ocenie *Instytucji Zarządzającej* miało wpływ na budżet Unii Europejskiej. *Beneficjent* poprzez zrealizowanie inwestycji niezgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie naraził budżet Unii Europejskiej na sfinansowanie niekwalifikowanego wydatku.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 7-8 ustawy wdrożeniowej zobowiązana jest do kontrolowania wykonywania wszelkich obowiązków ciążących na beneficjencie na skutek postanowień umowy i przepisów prawa oraz w przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości jest obowiązana do wymierzenia stosownej korekty finansowej.

Skutki finansowe popełnionej przez *Beneficjenta* nieprawidłowości były możliwe do oszacowania, a co za tym idzie wartość korekty finansowej związanej z nieprawidłowością indywidualną stwierdzoną w wyniku kontroli doraźnej jest równa wartości współfinansowania UE w ramach kwoty wydatków poniesionych nieprawidłowo na zakup urządzeń medycznych.

Środki *EFRR* pobrane przez *Beneficjenta* na sfinansowanie rozbudowy i modernizacji szpitala zostały więc wykorzystane z naruszeniem procedur tj. zapisów umowy o dofinansowanie stanowiących o obowiązku realizacji projektu zgodnie z celem określonym we wniosku o dofinansowanie i dodatkowo regulaminem naboru. W związku z czym, środki *EFRR* wykorzystane z naruszeniem procedur winny podlegać zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Materialnoprawne przesłanki zwrotu przez *Beneficjenta* środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określa art. 207 ust. 1 pkt 2 *u.f.p.* Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 *u.f.p.*, podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14

dni od doręczenia ostatecznej decyzji stwierdzającej ten obowiązek. W przypadku zaistnienia przesłanek skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w formie decyzji (vide: art. 207 ust 9 *u.f.p.* i odpowiednio art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej).

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 *u.f.p.* wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 *u.f.p.* Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 niniejszej ustawy *u.f.p.*

W ocenie *Instytucji Zarządzającej* w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 2 *u.f.p.* Obowiązek zwrotu środków przez *Beneficjenta* jest następstwem ich wykorzystania z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 *u.f.p.*

Naruszenie procedur, o których mowa w art. 184 *u.f.p.* może wynikać z aktu prawa powszechnie obowiązującego, postanowień samej umowy oraz procedur, których stosowanie w umowie postanowiono, określonych w innych, przywołanych w umowie aktach (NSA w wyrokach: z 3 czerwca 2022 r., I GSK 872/19; z 11 maja 2021 r., I GSK207/21; z 16 listopada 2017 r., II GSK 489/16; WSA w Opolu w wyroku z 16 kwietnia 2021 r., I SA/Op 388/20; WSA w Gdańsku w wyroku z 19 października 2017 r., III SA/Gd 422/17), co w przedmiotowym stanie faktycznym miało miejsce albowiem *Beneficjent* naruszył postanowienia umowy, w której był zobligowany do zachowania trwałości projektu.

Zgodnie z art. 184 obowiązującej *u.f.p.* wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków", o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 *u.f.p.*) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei

w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 *u.f.p.*) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 207 ust.1 *u.f.p.*) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania (vide: wyrok NSA z dnia 19 czerwca 2012 r., sygn. akt II GSK 732/11). Z jednej strony, prawa i obowiązki *Beneficjenta* określa umowa o dofinansowanie zawarta w dniu 14 października 2019 roku z drugiej, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”.

Zasady kwalifikowalności wydatków były znane *Beneficjentowi*, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie projektu. *Beneficjent* korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II SA/Bd

672/11, wyrok NSA z 18.05.2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16.11.2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W obu ww. dokumentach tj. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz w umowie o dofinansowanie projektu, stanowiących element składowy systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego, zawarto zasadę, iż aby wydatek mógł być uznany za kwalifikowalny musi być poniesiony zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego i krajowego, w tym zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu, a wynikającymi z podpisanej umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym, naruszenie przez *Beneficjenta* postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

Instytucja Zarządzająca zaznacza zatem ponownie, że odpowiedzialność administracyjna z tytułu zobowiązania do zwrotu środków pochodzących z budżetu UE ma charakter obiektywny, tj. „niezależny od winy”.

Wydatki poniesione przez *Beneficjenta* w ramach *Projektu* zostały zrealizowane z naruszeniem zapisów: w § 7 ust.1, § 17 ust.1 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 umowy o dofinansowanie oraz art. 71 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia nr 1303/2013, a co za tym idzie zostały poniesione z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, o których mowa w art. 184 z *u.f.p.* w związku z czym podlegają zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze, *Instytucja Zarządzająca* stwierdza, że zachodzi podstawa do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu środków z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* w odniesieniu do w łącznej wysokości:, **22/100**), jak w pkt 1 osnovy decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Bieg początkowy odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych ustalono od dnia przekazania transzy środków dofinansowania wykorzystanego z naruszeniem procedur, jak w pkt 2 osnovy decyzji.

Płatność środków *EFRR*, o których mowa w pkt 1 wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2 powinna nastąpić w formie przelewu środków na następujący rachunek bankowy *Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego* nr 86 1020 2629 0000 9402 0342 7457 prowadzony w *PKO Bank Polski S.A* w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

Pouczenie

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancyjnym. Zgodnie z art. 207 ust. 12a u.f.p. *Beneficjent* może złożyć do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek

o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 127a § 1 k.p.a. przed upływem tego terminu *Beneficjent* może zrzec się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wobec Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a., z dniem doręczenia Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Jeżeli *Beneficjent* nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 100 000,00 zł wynosi 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000,00 zł i nie więcej niż 100 000 zł. *Beneficjent* ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

MARSZAŁEK

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

RENATA JANIK

(dokument podpisano elektronicznie)

Otrzymuje:

1.,
2. aa.